

Rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 24.07.1968, sp. zn. 5 Co 415/68, ECLI:CZ:KSUL:1968:5.CO.415.1968.1

Číslo: 20/1969

Právní věta: Úrazem se rozumí porucha zdraví vyvolaná působením zevní příčiny /1/ touto zevní příčinou nemusí být vždy jen působení mechanickýcy jevů nýbrž např. i působení chemických látek, s nimiž přichází pracovník do styku. Jestliže nejsou splněny zákonné podmínky podle § 190 odst. 2, popř. § 190 odst. 1 zák. práce pro odškodnění poškození na zdraví, jež nastalo v souvislosti se závadným pracovním prostředím ovlivňujícím nepříznivě zdravotní stav pracovníka, je povinen soud - je-li to podloženo skutkovými tvrzeními žaloby - posoudit uplatňovaný nárok na náhradu škody i z hlediska § 187, 189 zák. práce.

Soud: Krajský soud v Ústí nad Labem

Datum rozhodnutí: 24.07.1968

Spisová značka: 5 Co 415/68

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Odpovědnost za škodu při nemoci z povolání, Odpovědnost za škodu při pracovním úrazu, Pracovní úraz

Předpisy: 99/1963 Sb. § 79 65/1965 Sb. § 187

§ 189

§ 190

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Děčíně zamítl rozsudkem ze 14. 3. 1968 žalobu o náhradu za ztrátu na výdělku za dobu od 1. 7. 1966 v částce 1.200 Kčs měsíčně, která žalobci vznikla podle jeho tvrzení v důsledku onemocnění chronickým zánětem nosohltanu a ekzémem nosního vchodu, vyvolaného působením plynů při nedokonalém spalování na jeho pracovišti v kotelně ZDŠ v D. P. Okresní soud dospěl k závěru, že žalobci nenáleží náhrada škody již z toho důvodu, že jeho onemocnění nemá povahu nemoci z povolání, neboť není uvedeno v seznamu těchto nemocí v příloze č. 1 k vyhl. č. 102/1964 Sb.

Krajský soud v Ústí nad Labem zrušil usnesením z 24. 7. 1968 rozsudek soudu prvního stupně a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Se soudem prvního stupně lze souhlasit v tom, že taxativní výpočet nemocí z povolání v příloze č. 1 k vyhl. č. 102/1964 Sb. neobsahuje onemocnění žalobce a že se tedy žalobce nemůže domáhat náhrady škody podle § 190 odst. 2 zák. práce. Ovšem soud prvního stupně si nesprávně vyložil obsah návrhu žalobce, jestliže se omezil na posouzení opodstatněnosti uplatňovaného nároku toliko z tohoto právního důvodu. Podle § 79 odst. 1 o. s. ř. je povinností žalobce mj., aby pravdivě vylíčil rozhodující skutečnosti, o něž opírá svůj nárok. I když v této části žaloby, v níž vylíčil příčiny a vznik svého onemocnění, použil žalobce termínu „nemoc z povolání“, učinil tak jen v kontextu skutkových údajů, jejichž právní posouzení podle příslušných zákonných ustanovení je věcí soudu. Z toho vyplývá, že se soud prvního stupně neměl spokojit pouze s řešením otázky, zda onemocnění žalobce je nemocí z povolání v technickém slova smyslu podle § 190 odst. 2 zák. práce a přílohy č. 1 k vyhl. č. 102/1964 Sb., ale že měl posoudit skutkové údaje žalobce též z hlediska jiných zákonných ustanovení, jež přicházejí podle obsahu žaloby v úvahu.

Takovým jiným zákonným ustanovením, jež přichází podle obsahu žaloby v úvahu, je především ustanovení § 190 odst. 1 zák. práce o odpovědnosti organizace, u níž je pracovník v pracovním poměru, za škodu na zdraví, k níž došlo u pracovníka při plnění pracovních úkolů nebo v přímo souvislosti s ním úrazem. Úrazem se tu rozumí porucha zdraví, vyvolaná násilným, krátkodobým a náhlým působením zevní příčiny; touto zevní příčinou nemusí být vždy jen působení mechanických jevů, nýbrž i působení chemických nebo jiných látek, s nimiž přichází pracovník do styku (např. plyn). Tomu nasvědčuje i poznámka, uvedená v závěru přílohy č. 1 k vyhl. č. 102/1964 Sb., podle níž se i pro účely sociálního zabezpečení považují za úraz akutní otravy a poškození zdraví chemickými škodlivinami, které nejsou uvedeny v seznamu nemocí z povolání, a poškození zdraví způsobená nedostatkem kyslíku v atmosféře pracoviště (např. nadbytek dusíku, kysličníku uhličitého, metanu).

Kdyby byly splněny zákonné podmínky § 190 odst. 1 zák. práce, mohl by mít žalobce nárok na náhradu škody podle tohoto ustanovení, jestliže by se žalovaný nezprostil zcela nebo zčásti své objektivní odpovědnosti ve smyslu § 191 zák. práce.

Pro případ, že by nebyly splněny zákonné podmínky § 190 odst. 1 zák. práce, bylo by nezbytné - vzhledem k skutkovým údajům žaloby - posoudit opodstatněnost uplatňovaného nároku i z hlediska obecného ustanovení § 187 odst. 1 zák. práce o odpovědnosti organizace pracovníkovi za škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním porušením právních povinností nebo úmyslným jednáním proti pravidlům socialistického soužití. Kdyby bylo prokázáno, že závadné pracovní prostředí - působící na zdravotní stav žalobce delší dobu (nikoli násilně, krátkodobě a náhle) - bylo v příčinné souvislosti s onemocněním žalobce a že žalovaný porušil v této souvislosti právní povinnost, měl by žalobce nárok na náhradu škody podle § 187 zák. práce v rozsahu stanoveném v § 189 zák. práce. Okolnost, že nejde o nemoc z povolání, uvedenou v seznamu těchto nemocí v příloze č. 1 k vyhl. č. 102/1964 Sb., by se však projevila v procesním postavení žalobce, na němž by byl - na rozdíl od nároku na náhradu škody podle § 190 odst. 2 zák. práce - důkaz o porušení právní povinnosti žalovaným v příčinné souvislosti s onemocněním žalobce a škodou, a ve výši případné náhrady škody, jež by mohla být poskytnuta pouze v rozsahu stanoveném v § 189 zák. práce.

Pro posouzení uplatňovaného nároku z těchto hledisek nebyly zatím v dokazování provedeném soudem prvního stupně shromážděny dostatečné podklady.

Poněvadž žalobce tvrdí, že strojní zařízení kotelny, kterou u žalovaného obsluhoval, bylo v důsledku neodborných adaptací ve velmi špatném stavu a že k poruše jeho zdraví došlo působením plynů při nedokonalém spalování, bylo nutno co neobjektivněji zjistit stav pracoviště, na kterém žalobce pracoval v roce 1966 před onemocněním. K tomuto zjištění nepostačí jen zpráva Rukovu, závodu v Č. K., ze dne 14. 12. 1966; tato zpráva - adresovaná žalovanému - se zabývá zejména přešetřením výplat za topenářské práce v ZDŠ v D. P. a jen závěrem uvádí, že práce byly provedeny odborně bez

narušení funkce ústředního vytápění, jež vyhovuje požadavkům a je spolehlivé. Jeví se jako nutné zaměřit se na zkoumání pracovního prostředí v kotelně a k tomu účelu opatřit doklady o provedených adaptacích a opravách, vyslechnout jako svědky osoby, které v rozhodné době přicházely do kotelny, event. provést o stavu kotelny důkaz znalcem z oboru ústředního vytápění, a po shromáždění těchto důkazů i důkaz znalcem z oboru pracovního lékařství a hygieny práce.

Znalecký posudek MUDr. V. P., podaný před soudem prvního stupně, sice zjišťuje u žalobce chronický katar sliznice se zbytněním sliznice čelistních dutin, omezuje se však na řešení otázky, která byla soudem prvního stupně znalci položena, totiž zda jde v daném případě o nemoc z povolání. Aby mohl být uplatňovaný nárok posouzen i z hlediska § 190 odst. 1 zák. práce, event. z hlediska § 187 zák. práce, je třeba opatřit lékařskou dokumentaci o léčení tohoto žalobcova onemocnění v D. a v R. v roce 1966, případně vyslechnout jako svědky lékaře, kteří tehdy poruchu žalobcova zdraví zjistili, a znalci pak položit též otázku, směřující k ověření příčin zdravotní poruchy a k objasnění její příčinné souvislosti s prostředím, v němž pracoval žalobce.

Kdyby byla tímto dokazováním prokázána opodstatněnost žalobního nároku podle § 190 odst. 1 zák. práce a kdyby žalovaný nebyl žádným z důvodů uvedených v § 101 odst. 1 zák. práce odpovědnosti za škodu zcela zproštěn, bylo by nutno zabývat se i výší škody podle § 194, 195 zák. práce a i v této souvislosti provést potřebné důkazy.

Provedení důkazů o výši škody by bylo ostatně nezbytné i v případě, že by byla prokázána odpovědnost žalovaného za vzniklou škodu podle § 187, 189 zák. práce.

Poněvadž řízení vyžaduje značného doplnění, byl rozsudek soudu prvního stupně, vydaný na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, zrušen podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. a věc vrácena tomuto soudu podle § 221 odst. 2 o. s. ř. k dalšímu řízení.

1) Blíže srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. 1/1963 Sbírký rozhodnutí čs. soudů.